

METAMORFÓZA ZVÍŘAT
Johann Wolfgang Goethe

Nuž, odvážíte-li se, takto připraveni, na poslední stupeň tohoto vrcholu vystoupit, tu podejte mi ruku a svobodně pohlédněte do širých dálek přírody. Rozdává vůkol bohaté dary života, bohyně; ale necítí žádných starostí jako ženy smrtelné o jistou stravu potomků svých; jí to nepřísluší: neboť určila dvojí nejvyšší zákon, každý život omezila, dala mu přiměřenou potřebu a dary nezměrné, co snadno k nalezení jsou, rozestřela je a klidně podporuje živé snažení svých dětí, tolik potřebných. Nevychovány proudí pryč dle jejího určení.

Účel sebe sama každé zvíře jest, dokonalé se rodí z lůna přírody a dokonalé děti plodí.
Všechny údy podle věčných zákonů se formují, a ta nejvzácnější forma praobraz chová v skrytu.
Každá ústa jak dovedou pokrm uchopit, který tělu přísluší; ať už zvíře slaboučké a bezzubé je nebo je jeho čelist mocně ozubena, v každém případě přivádí vhodný orgán zbývajícím článkům potravu.
Též pohybuje se každá noha, dlouhá či krátká, zcela harmonicky ve smyslu zvířete a potřeby jeho.
Tak určeno je každému dítěti matkou plné, ryzí zdraví, neboť všechny živoucí údy nikdy si neodporují a působí pro život.
Tedy určuje podoba způsob života zvířete a způsob života zpětně působí na všechny podoby. Tak ukazuje se jasně řád utváření, jež má sklon k obměně z vnějšku působícími vlivy.
Přesto se uvnitř nachází síla ušlechtlejších tvorů, která uzavřena jest ve svém kruhu živoucího utváření.

Tyto hranice neposune žádný bůh, příroda je ctí: neboť jen v tomto omezení byla kdy možná dokonalost. Přesto zdá se, že v nitru mocně zápasí duch, jak by prolomil kruh, volnost dal formám stejně jak vůli, avšak co začne, marně začíná. Proniká sice k těm či oněm údům, mocně vyzbrojuje je, avšak jiné údy naproti tomu strádají, tíha převahy ničí všechnu krásu formy, veškerý ryzí pohyb. . Vidíš-li teď takto, že nějakému tvoru zvláštní přednost dopřána je, tak hned se ptej, kde trpí jinde nedostatkem. Nechť bádá pak tvůj duch; ihned nalezneš ke všem podobám klíč. Neboť žádné zvíře, co veškeré zuby mu horní čelist lemují, neneslo na svém čele roh. Pro věčnou matku proto zcela nemožné jest rohatého lva stvořit, i kdyby všechnu moc vynaložila, neboť nemá dostatek hmoty, aby řady zubů plně vytvořila a také dala vyrůst rohům a paroží.

Nechť velmi povznáší tě tento krásný pojem moci a omezení, libovůle a zákona, svobody a míry, pohyblivého řádu, přednosti a nedostatku; svátá múza, jemným důrazem poučujíc, ti jej harmonicky přinese. Žádný vyšší pojem nezíská člověk mravně myslící, ani činu muž, ni umělec slova; vládce si zaslouží vládcem být, jen tímto pojmem těší se z koruny.

Raduj se, přírody nejvyšší stvoření; cítíš se schopen rozeznít v sobě její nejvyšší myšlenku, k níž ona, tvoříc, se vzepjala. Zde stůj jen tiše a pohleď zpět, ověřuj, srovnávej a vezmi z úst múzy, že zříš, ne sníš, líbeznou celou jistotu.